

Kontrolní závěr z kontrolní akce

16/20

Peněžní prostředky státu vynakládané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sportu a tělovýchovy

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/20. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Stárek.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu vynakládaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sportu a tělovýchovy.

Kontrolováno bylo období let 2013–2015, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od června 2016 do ledna 2017.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“); Fotbalový klub mládeže VYSOČINA JIHLAVA, z.s.; Autoklub České republiky, Praha; Česká unie sportu, z.s., Praha; Habrůvka tradiční vesnicí z.s.; HC Slavoj Český Krumlov, z.s.; Jihomoravská sportovní, z.s., Břeclav; Národní olympijské centrum vodních sportů, z.s., Praha; Sdružení sportovních svazů České republiky, z.s., Praha; SK ZLATANA, z.s., Břeclav; SPORTOVNÍ AREÁL PRAHA, spolek; SPORTOVNÍ KLUB NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ z.s.; Sportovní klub Véska, spolek; Tělovýchovná jednota Baník Stříbro, spolek; Tělovýchovná jednota BÍLÍ TYGŘI LIBEREC, z.s.; Tělovýchovná jednota Malše Roudné z.s.; Tenisový klub Prostějov, spolek; TJ Velké Hamry z.s.; TK Slavia Plzeň z.s.; VIKTORIA PLZEŇ - fotbal, z.s.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MŠMT, Fotbalový klub mládeže VYSOČINA JIHLAVA, z.s., Autoklub České republiky, Praha, Česká unie sportu, z.s., Praha, HC Slavoj Český Krumlov, z.s., Národní olympijské centrum vodních sportů, z.s., Praha, Sportovní klub Véska, spolek, Tělovýchovná jednota BÍLÍ TYGŘI LIBEREC, z.s., a Tenisový klub Prostějov, spolek, vypořádali vedoucí skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání, která proti rozhodnutím o námitkách podaly Autoklub České republiky, Praha, Česká unie sportu, z.s., Praha, Sportovní klub Véska, spolek, a Tenisový klub Prostějov, spolek, vypořádalo Kolegium NKÚ usneseními o odvolání.

Kolegium NKÚ na svém VII. jednání, které se konalo dne 25. dubna 2017,
schválilo usnesením č. 8/VII/2017
kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MŠMT je ústředním orgánem státní správy¹ mj. pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. MŠMT je správcem kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*.

Zákon o podpoře sportu² vymezuje **postavení sportu** ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti a stanoví úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků při podpoře sportu, přičemž pojem sport zde představuje všechny formy tělesné činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.

Základními úkoly MŠMT jsou podle zákona o podpoře sportu mimo jiné vypracovávání návrhů koncepcí státní politiky ve sportu a jejich předkládání vládě ke schválení, koordinace uskutečňování vládou schválené koncepce, zabezpečování finanční podpory ze státního rozpočtu a vytváření podmínek pro státní sportovní reprezentaci, přípravu sportovních talentů, rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených občanů.

Kontrola byla zaměřena na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportu a tělovýchovy, kterou MŠMT poskytovalo prostřednictvím programu 133510 – *Podpora materiálně technické základny sportu*³ (dále také „Program 133510“).

Hlavním cílem Programu 133510 bylo vytvářet a zlepšovat technické podmínky k zabezpečení nekomerčních oblastí sportu pro všechny a pro přípravu státní sportovní reprezentace včetně talentované mládeže a současně zajistit přístupnost sportovišť co největšímu počtu sportovců včetně zdravotně postižených občanů. Příjemci podpory z Programu 133510 mohou být nestátní neziskové organizace z oblasti sportu, resortní sportovní centra a v některých případech také obce. Program 133510 se dělil na dva podprogramy:

- 133512 – *Podpora materiálně technické základny sportovních organizací,*
- 133513 – *Podpora materiálně technické základny sportovní reprezentace.*

Celková podpora sportu z rozpočtu kapitoly MŠMT se v jednotlivých letech období 2013–2015 pohybovala okolo 3 mld. Kč. Tyto výdaje byly realizovány prostřednictvím výdajového specifického ukazatele *Podpora činnosti v oblasti sportu*, který zahrnuje dvě oblasti – *Sportovní reprezentaci bez programu 133510* a *Všeobecnou sportovní činnost vč. programu 133510*. Podíl prostředků kontrolovaného Programu 133510 na celkovém ukazateli se v jednotlivých letech kontrolovaného období pohyboval mezi 19 % a 29 %.

¹ Ustanovení § 7 odst. 1 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

² Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

³ Jedná se o program evidovaný v *Informačním systému programového financování* podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Tabulka č. 1: Rozdělení peněžních prostředků ukazatele Podpora činnosti v oblasti sportu v letech 2013–2015 (v tis. Kč)

Ukazatel	Skutečnost		
	2013	2014	2015
Podpora činnosti v oblasti sportu	3 005 458,5	3 116 074,8	2 753 338,2
v tom:			
Sportovní reprezentace bez programu 133510	848 928,7	805 222,1	749 396,1
Všeobecná sportovní činnost vč. programu 133510	2 156 529,8	2 310 852,7	2 003 942,1
v tom:			
Program 133510	799 005,8	896 426,8	519 739,3
Všeobecná sportovní činnost	1 357 524,0	1 414 425,9	1 484 202,8

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 333 – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy za roky 2013–2015.

Pozn.: Právní předpisy jsou v tomto kontrolním závěru aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

1. MŠMT v oblasti investic do sportu a sportovní infrastruktury neplnilo řadu úkolů stanovených *Koncepcí státní podpory sportu v České republice*, kterou vláda schválila v roce 2011. MŠMT se tak neřídilo zákonem o podpoře sportu⁴, který mu ukládal koordinovat vládou schválenou koncepcí, ani usnesením vlády⁵, jímž byla koncepce schválena.

Stanovené cíle a priority Programu 133510 postrádaly konkrétní a měřitelné indikátory a parametry, které by umožňovaly vyhodnocení jejich naplňování. Program tak nenavazuje na principy účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. MŠMT nesleduje průběžně naplňování cílů a priorit Programu 133510. MŠMT tak do značné míry pouze přerozdělovalo prostředky státního rozpočtu jednotlivým sportovním organizacím, resp. obcím.

Závěrečné vyhodnocení Programu 133510 MŠMT dosud neprovedlo, a to vzhledem k opakovanému prodlužování termínu jeho ukončení. Aktuálně má Program 133510 trvat do roku 2018.

MŠMT nedisponuje kompletním přehledem sportovních zařízení na území České republiky. **To mu znemožňuje činit účelné kroky při sledování cíle Programu 133510 „doplňovat nabídku stávajícího počtu sportovních zařízení s cílem vyrovnávání regionálních deficitů“.** Neexistence systematického celostátního přehledu o počtu a kvalitě sportovních zařízení byla jako problém identifikována již v *Koncepci státní podpory sportu v České republice* v roce 2011, kdy byla konstatována nekoordinovanost výstavby sportovních zařízení a realizace investic bez prověření skutečných potřeb. Novela zákona o podpoře sportu účinná od 1. 1. 2017 mj. již stanovuje povinnost MŠMT zřídit rejstřík sportovních organizací, sportovců a sportovních zařízení, a to nejpozději do poloviny roku 2018.

2. Základní dokumenty Programu 133510 neobsahovaly stejné informace v jednotlivých materiálech platných pro konkrétní roky kontrolovaného období. Ne zcela patrná hierarchie

⁴ Ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 115/2001 Sb.

⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 9. března 2011 č. 167, o *Koncepci státní podpory sportu v České republice*.

dokumentů, odlišné pokyny a informace obsažené v jejich textech mohly působit zmatečně při podávání žádostí a následně také při jejich vyhodnocování, čímž mohly vznikat nerovné podmínky pro žadatele o dotace, resp. jejich příjemce.

3. Při administraci žádostí a výběru akcí pro zařazení do Programu 133510 MŠMT nevyřadilo žádosti, které byly podány po stanoveném termínu nebo nebyly kompletní. Následně MŠMT v některých případech:

- poskytlo dotace žadatelům, kteří nesplňovali podmínky pro zařazení do programu;
- poskytlo dotace na akce, jejichž účel byl v rozporu s cíli programu;
- poskytlo dotace odpovídající vyššímu podílu spolufinancování ze státního rozpočtu, než umožňovala pravidla programu.

Při závěrečném vyhodnocení akcí MŠMT akceptovalo nedodržení závazných podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta.

MŠMT nepostupovalo v souladu se zásadami Programu 133510, které samo stanovilo. Uvedenými pochybeními MŠMT v kontrolovaném období vytvářelo pro žadatele o dotace, resp. jejich příjemce nerovné podmínky.

Pro vyhodnocování žádostí o dotace MŠMT deklarovalo několik kritérií, která neměla stanoveny váhy dle jejich významnosti. MŠMT NKÚ nedoložilo a nesdělilo, jakým způsobem a zda vůbec žádosti v kontrolovaném období podle těchto kritérií hodnotilo. MŠMT v letech 2013 a 2014 rozhodovalo o přidělení dotací také v nesystémových a pravidly nezajištěných změnových řízeních. **Postup MŠMT při výběru akcí pro zařazení do Programu 133510 byl v letech 2013–2015 netransparentní a pro žadatele o dotace vytvářel nerovné podmínky.**

Téměř 249 mil. Kč, tedy více než desetina veškerých prostředků Programu 133510 v letech 2013–2015, bylo poskytnuto pouze jedinému příjemci z celkových téměř tří set podpořených.

Čerpání prostředků dotací bylo příjemcům určeno pro daný kalendářní rok. K zařazení akcí do Programu 133510 však docházelo v polovině roku (v roce 2015 až v srpnu). Rozhodnutí o poskytnutí dotace byla v některých případech vydávána až v posledních měsících roku a jen několik dní před termínem stanoveným pro ukončení realizace akce. **Nastavení termínů v procesu poskytování dotací bylo z hlediska časové náročnosti realizace akcí problematické, zejména z důvodu pozdního rozhodování MŠMT o poskytnutí dotací. Některým subjektům bez dostatečného finančního zázemí mohl takový postup MŠMT také působit překážky v přístupu k podpoře ze státního rozpočtu.**

4. MŠMT v letech 2013–2015 zkontrolovalo poskytnuté dotace ve výši pouze 2,4 mil. Kč u jednoho příjemce. **Takový rozsah kontroly považuje NKÚ za nedostatečný vzhledem k tomu, že ročně byly prostřednictvím Programu 133510 vydávány prostředky v řádu stovek milionů korun.**

5. NKÚ kontrolou 35 akcí u příjemců dotací v některých případech zjistil, že se příjemci dopustili porušení závazných podmínek, za kterých jim byly prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

Příjemci chybovali při výběru dodavatelů, když postupovali v rozporu se závaznými metodikami MŠMT a zákonem o veřejných zakázkách⁶. Jednalo se jak o pochybení, která neměla vliv na výběr nejhodnější nabídky, tak o závažnější nedostatky.

Kontrolou NKÚ bylo také zjištěno nedodržení závazných technických parametrů akcí stanovených v rozhodnutí o poskytnutí dotace, překročení termínu pro ukončení akce, nesplnění minimálního podílu vlastních zdrojů na financování akce či proplácení prací před jejich provedením.

U šesti příjemců vyhodnotil NKÚ zjištěné nedostatky jako porušení rozpočtové kázně⁷ a předal oznámení příslušnému správci daně.

Některé problémy zjištěné u příjemců byly způsobeny i samotným MŠMT, a to jak nastavením systému poskytování dotací z Programu 133510, tak i dílčími pochybeními.

III. Podrobné informace ke skutečnostem zjištěným při kontrole

1. Konceptní rámec a cíle Programu 133510

1.1 Konceptce podpory sportu

Dle zákona o podpoře sportu vypracovává MŠMT mj. návrhy koncepcí státní politiky ve sportu, koordinuje uskutečňování vládou schválené konceptce a zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu. Zodpovídá tedy za nastavení cílů a priorit státní politiky v této oblasti a zároveň zajišťuje prostředky k jejich realizaci. Vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 9. 3. 2011 č. 167 *Koncepci státní podpory sportu v České republice* (dále také „Konceptce 2011“).

Konceptce 2011 velmi obecně vymezovala deset okruhů cílů a celkem čtyři oblasti priorit. Zařazena byla mj. priorita „*Sportovní infrastruktura, systémová údržba, provoz a investiční podpora*“, která zahrnovala „*Investiční obnovu a výstavbu sportovních zařízení*“, a dále také priorita „*Financování sportovního prostředí*“.

Konceptce 2011 neobsahovala žádný časový horizont ani parametry, podle kterých by bylo možné sledovat naplňování cílů či priorit, a neobsahovala ani způsoby vyhodnocení. Materiál jen částečně stanovoval úkoly pro následující neurčené období, nebyla v něm však vymezena odpovědnost za jejich plnění.

Na Konceptci 2011 nenavazoval žádný další dokument, ve kterém by bylo stanoveno, jak má být cílů a priorit dosahováno. **Cíle nebyly konkretizovány a dále rozpracovány do dílčích úkolů s definováním odpovědností za jejich plnění a stanovením časového harmonogramu, parametrů plnění a způsobu jejich ověřování.**

⁶ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

⁷ Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) a j) zákona č. 218/2000 Sb.

MŠMT v oblasti investic do sportu a sportovní infrastruktury v kontrolovaném období nekoordinovalo naplňování vládou schválené koncepce. MŠMT se tak neřídilo příslušnými ustanoveními zákona o podpoře sportu⁸ ani usnesením vlády ČR ze dne 9. března 2011 č. 167, přestože mu to ukládá zákon o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky⁹. MŠMT tak do značné míry pouze přerozdělovalo prostředky státního rozpočtu jednotlivým sportovním organizacím, resp. obcím.

Usnesením vlády ČR ze dne 27. června 2016 č. 591 byla schválena nová *Koncepce podpory sportu 2016–2025 – SPORT 2025* a zároveň jím bylo pro MŠMT uloženo, aby vládě předkládalo dvouleté akční plány naplňující tuto koncepci.

K posouzení naplnění Koncepce 2011 MŠMT vypracovalo *Vyhodnocení realizace cílů státní politiky ve sportu České republiky*. MŠMT zde samo konstatovalo, že se nezasadilo o splnění stanovených úkolů v řadě oblastí.

1.2 Cíle Programu 133510

Kromě hlavního cíle Programu 133510 vytvářet a zlepšovat technické podmínky k zabezpečení nekomerčních oblastí sportu pro všechny, pro přípravu sportovní reprezentace včetně talentované mládeže a zajistit přístupnost sportovišť co největšímu počtu sportovců specifikuje dokumentace Programu 133510 pět věcných cílů:

- technické zhodnocení sportovních zařízení, které povede ke zlepšení jejich hygienické úrovně v souladu se zájmy ochrany přírody;
- rozvíjení sportovně technických parametrů sportovišť tak, aby splňovaly požadavky předepsané národními a mezinárodními sportovními federacemi a aby sportovní zařízení byla bezpečná pro sportovce i pro ostatní veřejnost;
- doplňování nabídky stávajícího počtu sportovních zařízení s cílem vyrovnávání regionálních deficitů;
- umožnění rovného přístupu ke sportovištím co nejširšímu počtu zájemců o sportování, zejména s ohledem na handicapované sportovce;
- zajištění dobudování sportovní infrastruktury pro významné sportovní akce pořádané na území ČR.

Cíle Programu 133510 obsahovaly v obdobném znění také uveřejňované zásady Programu 133510¹⁰.

Stanovené cíle a priority programu postrádají konkrétní a měřitelné parametry, kterých mělo být dosaženo a které by umožňovaly vyhodnocovat naplňování těchto cílů.¹¹ Jediná

⁸ Ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 115/2001 Sb.

⁹ Ustanovení § 21 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb.

¹⁰ Tento dokument navazuje na vyhlášení státní podpory v oblasti investic a komplexně popisuje metodiku poskytování podpory v investiční oblasti, určuje cíle a priority programu, vymezuje příjemce dotací, kritéria výběru, podmínky pro realizaci vybraných akcí, postup při čerpání dotací a při jejich závěrečném zúčtování a vyhodnocování.

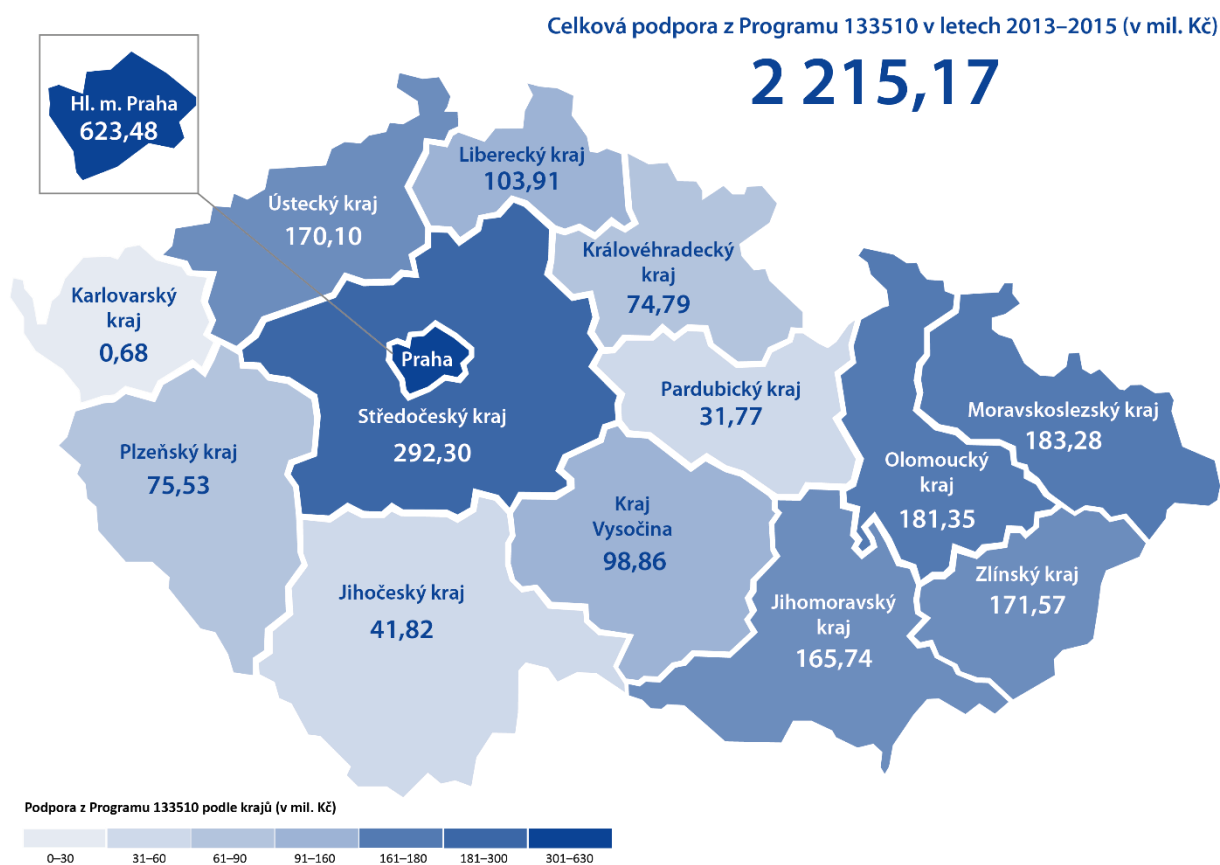
¹¹ Pro porovnání odkazujeme na materiál Nejvyššího kontrolního úřadu Slovenské republiky s názvem *Správa o výsledku kontroly vynakladania verejných prostriedkov na plnenie úloh Národného programu rozvoja športu*. Z této zprávy vyplývá, že na Slovensku byly pro kontrolované programy a podprogramy vyhlášené v oblasti sportu stanoveny konkrétní měřitelné cíle. Jednalo se např. o počet km obnovených, udržovaných a značených turistických a cykloturistických tras.

měřitelná kritéria – stanovená jako závazná Ministerstvem financí – jsou maximální podíly státního rozpočtu na celkových nákladech podpořených akcí. Takto nastavené parametry však neodpovídají cílům Programu 133510.

MŠMT nesledovalo průběžně naplňování cílů a priorit Programu 133510 a vyhodnocení dle svého sdělení provede až po ukončení programu. Tím se MŠMT dopustilo porušení zákona o rozpočtových pravidlech¹², který mu jako správci kapitoly ukládá soustavně sledovat a vyhodnocovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných výdajů.

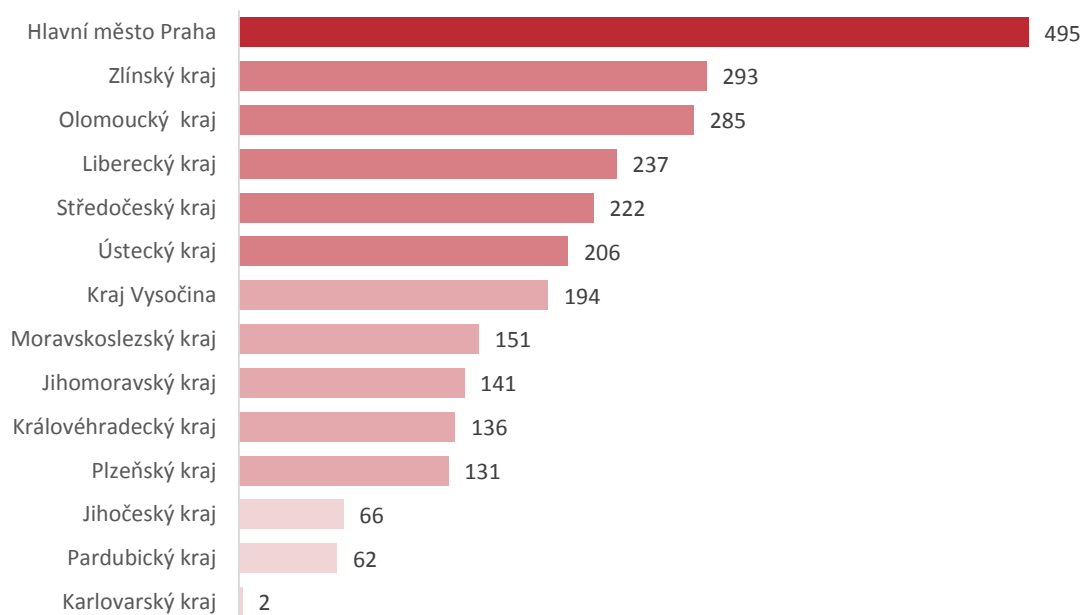
MŠMT nedisponuje kompletním přehledem sportovních zařízení na území České republiky, což mu znemožňuje činit účelné kroky při sledování cíle „doplňovat nabídku stávajícího počtu sportovních zařízení s cílem vyrovnávání regionálních deficitů“. Neexistence systematického celostátního přehledu o počtu a kvalitě sportovních zařízení byla jako problém identifikována již v Konceptci 2011, kdy byla konstatována nekoordinovanost výstavby sportovních zařízení a realizace investic bez prověření skutečných potřeb. Novela zákona o podpoře sportu účinná od 1. 1. 2017 mj. již stanovuje povinnost MŠMT zřídit rejstřík sportovních organizací, sportovců a sportovních zařízení, a to nejpozději do poloviny roku 2018.

Následující obrázek znázorňuje rozdělení celkové částky podpory z Programu 133510 poskytnuté v letech 2013–2015 podle kraje, do kterého byla směřována. Graf č. 1 uvádí přepočtení této částky na jednoho obyvatele kraje.

¹² Ustanovení § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb.

Graf č. 1: Podpora z Programu 133510 celkem za roky 2013–2015 dle krajů v Kč na jednoho obyvatele

Zdroj: informace MŠMT. Pro přepočítání na jednoho obyvatele byly použity údaje Českého statistického úřadu o počtu obyvatel v jednotlivých krajích k 1. 1. 2015.

2. Vyhlašování programu

Metodický postup poskytování dotací upravovaly v jednotlivých letech zásady Programu 133510 vydávané MŠMT (dále také „Zásady 2013–2014“, resp. „Zásady 2015“). Vyhlášení programu probíhalo na základě uveřejnění dokumentu *Státní podpora sportu*, který je vydáván vždy pro příslušný rok. V podané žádosti a následně i v podmínkách, které byly součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace, se žadatelé, resp. příjemci zavazovali postupovat podle zásad Programu 133510.

V letech 2013 a 2014 dostali žadatelé rozdílné informace týkající se požadavků na dokumenty, které měli přiložit k žádosti. Zásady 2013–2014 např. uváděly požadavek na prostou kopii smlouvy o zřízení běžného účtu, dokumenty *Státní podpora sportu pro rok 2013* a *Státní podpora sportu pro rok 2014* pak požadovaly kopii ověřenou. Zásady 2013–2014 obsahovaly některé další požadavky, které ve *Státní podpoře sportu pro rok 2013* ani ve *Státní podpoře sportu pro rok 2014* uvedeny nebyly. V Zásadách 2013–2014 byla navíc chybně nastavena tabulka určující maximální výši spolufinancování ze státního rozpočtu.

Pro rok 2015 byly v Zásadách 2015 a v dokumentu *Státní podpora sportu pro rok 2015* uvedeny dvě různé sady kritérií, podle kterých měly být žádosti hodnoceny. MŠMT však nestanovilo, podle kterých bude postupovat.

Rozdíly nebyly pouze mezi příslušnými zásadami a *Státní podporou sportu*, ale nesoulad bylo možné najít i v rámci jednoho dokumentu. V textu *Státní podpory sportu pro rok 2015* bylo např. uvedeno, že minimální spoluúčast žadatele na celkových nákladech musí být 30 %, resp. maximální podíl státního rozpočtu 70 %, přičemž výjimky k jejímu snížení se neudělují. Stejný dokument pak v tabulkách vymezujících finanční spoluúčast státního rozpočtu určoval

tento podíl pro podprogram 133512 ve výši max. 85 % a pro podprogram 133513 pak ve výši až 100 %, což odporovalo předchozímu ustanovení.

Program 133510 neobsahoval v jednotlivých základních dokumentech platných pro konkrétní roky kontrolovaného období stejné informace. Obsahové rozdíly byly zjištěny jak mezi jednotlivými texty, tak uvnitř jednotlivých dokumentů. Ne zcela patrná hierarchie dokumentů a odlišné pokyny a informace obsažené v jejich textech, které jsou pro žadatele, resp. příjemce dotace závazné, mohly působit zmatečně při podávání žádostí a následně také při jejich vyhodnocování, čímž mohly vznikat nerovné podmínky pro jednotlivé žadatele, resp. příjemce dotace v rámci Programu 133510.

Dokumenty také obsahovaly **nejednoznačná ustanovení a chybné odkazy** na zásadní metodiky, kterými se měli příjemci řídit.

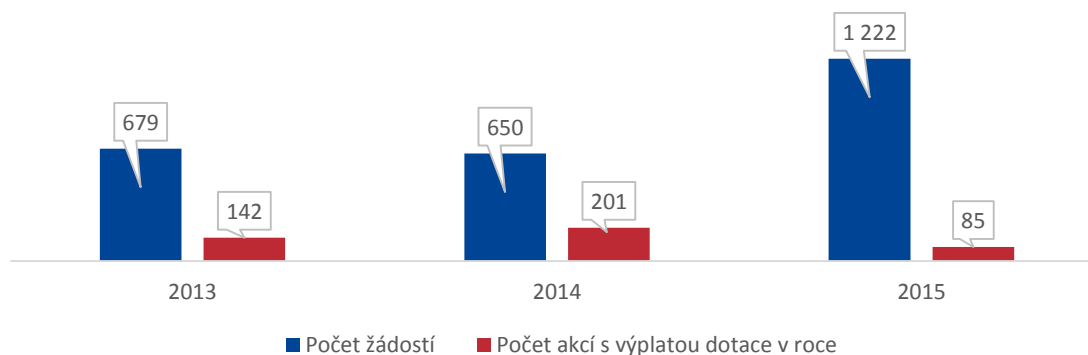
V Zásadách 2013–2014 MŠMT uvádělo, že výše spoluúčasti žadatele je jedním z hlavních parametrů, a proto je též hodnoticím kritériem. Současně však MŠMT stanovilo, že toto kritérium nelze uplatňovat vždy. MŠMT schvalovalo výjimky z nutnosti dodržet stanovenou míru spolufinancování. MŠMT tímto postupem dávalo žadatelům, resp. příjemcům nejasné a zavádějící informace. **MŠMT nejasným nastavením podmínek pro spolufinancování a schvalování výjimek z dofinancování při poskytování dotací vytvářelo netransparentní prostředí a nerovné podmínky pro žadatele o dotace.**

Zásady Programu 133510 hovořily také o tzv. mimořádných záležitostech, v rámci kterých nemusely být uplatňovány některé stanovené podmínky. Tento pojem však nebyl nikde blíže vymezen. V letech 2013 a 2014 byla část žádostí schvalována k realizaci v tomto režimu. **Postup, kdy MŠMT přidělovalo dotace ze státního rozpočtu v neoficiálním a pravidly nezajištěném schvalovacím procesu, byl nesystémový. MŠMT poskytováním dotací v režimu tzv. mimořádných záležitostí vytvářelo netransparentní prostředí a nerovné podmínky pro žadatele o dotace.**

3. Rozhodování o podpoře

Za roky 2013–2015 bylo v rámci Programu 133510 vyplaceno více než 2,2 mld. Kč. MŠMT příjemce každoročně vybíralo ze stovek žádostí.

Graf č. 2: Počty žádostí o podporu v letech 2013–2015 a počty akcí s výplatou podpory v daném roce

Zdroj: informace MŠMT.

Tabulka č. 2: Základní termíny dotačního řízení v letech 2013–2015

Rok	Vyhlášení	Podávání žádostí	Schválení rozdělení prostředků
2013	13. 7. 2012	10. 9. – 30. 9. 2012	25. 6. 2013
2014	3. 7. 2013	10. 9. – 30. 9. 2013	19. 5. 2014
2015	15. 12. 2014	5. 1. – 31. 1. 2015	11. 8. 2015
2015 – 2. kolo	4. 11. 2015	4. 11. – 11. 11. 2015	24. 11. 2015

Zdroj: informace MŠMT, dokumenty *Státní podpora sportu* pro roky 2013–2015, materiály z jednání porady vedení MŠMT.

Kromě řádných procesů přidělování dotací uvedených v tabulce proběhlo v letech 2013 a 2014 i několik změnových řízení, popř. jejich dodatků. Během nich byly schvalovány změny objemu poskytnuté podpory, rušení či zařazování nových akcí do Programu 133510, výjimky ze zásad apod. Z dokladů, které MŠMT předložilo skupině kontrolujících NKÚ, nebylo zřejmé, jakým způsobem docházelo v rámci změnových řízení v letech 2013 a 2014 k výběru akcí pro doplnění do Programu 133510. Vybírány byly jak akce, u kterých byly podány žádosti spolu s ostatními v rámci řádného termínu v září příslušného roku, tak i akce, o jejichž podporu bylo požádáno mimo standardní řízení, tj. po datu řádného termínu. **Postup dodatečného zařazování akcí do Programu 133510, který MŠMT v letech 2013 a 2014 uplatňovalo, byl netransparentní.**

Poskytování dotací bylo z hlediska realizace akcí problematické zejména z důvodu pozdního rozhodování MŠMT o poskytnutí dotací. Zásady Programu 133510 stanovily, že čerpání poskytnuté dotace je určeno pro daný kalendářní rok a jeho přesun do roku dalšího nebude MŠMT zásadně projednávat. Za této podmínky může zařazení investičních akcí do Programu 133510 v polovině roku, jak tomu bylo v kontrolovaném období, způsobit žadatelům, resp. příjemcům problémy s časovým zabezpečením akcí. Vzhledem k časové a finanční náročnosti některých investičních akcí začali někteří příjemci s realizací mnohem dříve, než jim byla přiznána dotace, což vyplynulo z dokumentace předložených akcí. Vzhledem k charakteru většiny příjemců – jsou to většinou nestátní neziskové organizace – by však **mohl takový postup MŠMT některým subjektům bez dostatečného finančního zázemí působit překážky v přístupu k podpoře ze státního rozpočtu.**

Některé akce byly už před zařazením do Programu 133510 v pokročilé fázi realizace. Např. na akci, jejímž předmětem byla rekonstrukce povrchu víceúčelového hřiště, resp. stavba hřiště nového, podal příjemce žádost dne 11. 11. 2015, zařazení do Programu 133510 projednalo MŠMT dne 24. 11. 2015. Rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 6,6 mil. Kč bylo vydáno dne 10. 12. 2015 s termínem pro dokončení realizace akce do 31. 12. 2015, tj. za 21 dní. O zařazení jiné akce s dotací 10,0 mil. Kč, jejímž předmětem byla rekonstrukce umělého povrchu fotbalového hřiště, bylo rozhodnuto dne 15. 10. 2013. Rozhodnutí o poskytnutí dotace bylo vydáno dne 19. 11. 2013 s termínem pro dokončení 30. 11. 2013, tj. za 11 dní. Tento termín příjemce dodržel.

MŠMT v zásadách Programu 133510, popř. v dokumentu *Státní podpora sportu*, deklarovalo několik kritérií pro posuzování žádostí. Jednotlivá kritéria však neměla přiřazeny žádné váhy podle významnosti. **Nebylo tak zřejmé, jakým způsobem bude pomocí těchto kritérií MŠMT žádosti hodnotit.**

V dokumentu *Státní podpora sportu pro rok 2016* a v zásadách pro rok 2016 již MŠMT vymezilo, jakým způsobem bude podle kritérií, která stanovilo, jednotlivé žádosti hodnotit a jaké bodové ohodnocení lze u každého kritéria získat.

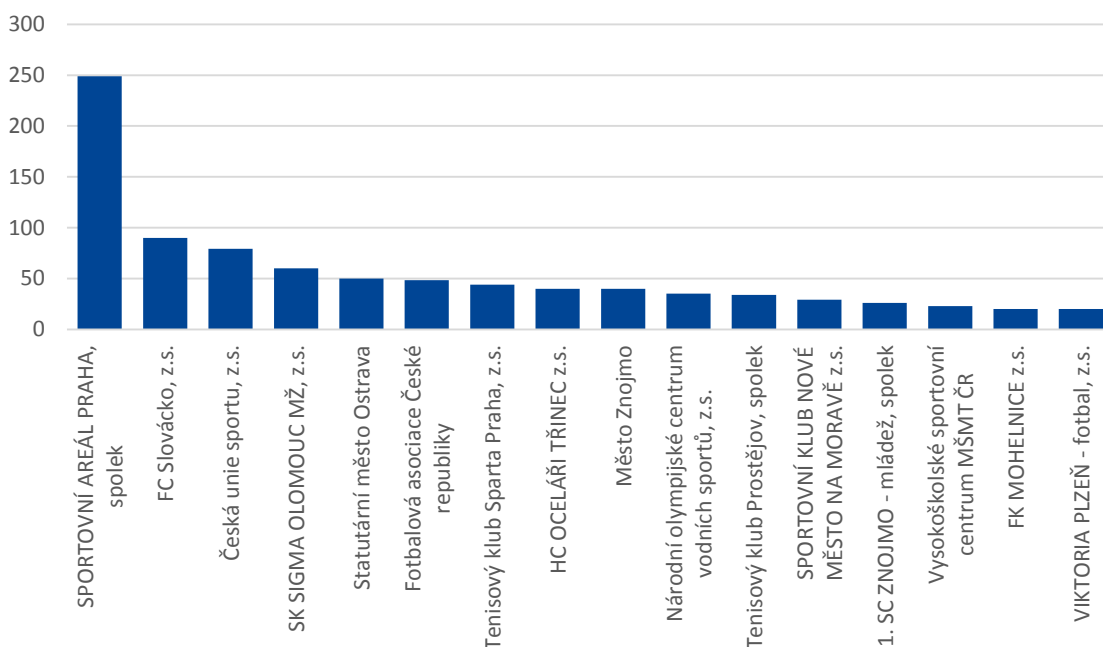
Zásady Programu 133510 uváděly, že výběr akcí k realizaci provede expertní komise. Z předložených zápisů z jednání expertních komisí¹³, popř. Národní rady pro sport¹⁴ a z podkladů pro poradou vedení MŠMT vyplývá, že expertní komise, resp. Národní rada pro sport projednávaly již připravené návrhy akcí k podpoře, které byly po případných drobných úpravách schvalovány. K samotnému hodnocení podle kritérií a výběru akcí k podpoře komisí tak nedocházelo. MŠMT NKÚ nedoložilo a nesdělilo, kdo a jakým způsobem vypracovával návrhy rozdělení prostředků, které následně projednala expertní komise či Národní rada pro sport. **Není tak zřejmé, jakým způsobem a zda vůbec byla deklarovaná kritéria výběru aplikována.**

Vzhledem k uvedenému se jeví **činnost expertních komisí**, resp. Národní rady pro sport v rámci procesu poskytování dotací pouze jako **formální** schvalování přehledů akcí k podpoře, které byly dle vyjádření MŠMT sestaveny již dříve v sekci sportu.

Postup výběru akcí pro zařazení do Programu 133510 byl v letech 2013–2015 netransparentní.

Následující graf zobrazuje subjekty, které z Programu 133510 v letech 2013–2015 získaly v souhrnu za všechny podpořené akce 20 mil. Kč a více.

Graf č. 3: Příjemci s největším objemem dotací poskytnutých z Programu 133510 v letech 2013–2015

Zdroj: přehledy poskytnutých dotací MŠMT.

¹³ Pro rok 2015; zápisy pro rok 2013 MŠMT nepředložilo vůbec.

¹⁴ Pro rok 2014.

Z hlediska objemu získaných dotací ostatní příjemce výrazně převyšuje SPORTOVNÍ AREÁL PRAHA, spolek. V kontrolovaném období získal na realizaci tří akcí téměř 249 mil. Kč, což představuje více než 11 % celkového objemu prostředků poskytnutých v letech 2013–2015 z Programu 133510 téměř třem stům příjemců.

3.1 Skutečnosti zjištěné na vybraném vzorku akcí u MŠMT

Kontrolou u MŠMT a současně u příjemců dotací byl prověřen vzorek 35 akcí, které byly realizovány 19 příjemci. MŠMT na tyto akce poskytlo celkem 518 mil. Kč.

MŠMT nevyřadilo žádosti, které byly podány po stanoveném termínu nebo byly nekompletní.

- Ve 12 případech byly žádosti o dotace předloženy MŠMT po stanoveném termínu pro předkládání žádostí o poskytnutí dotace. MŠMT tyto žádosti nevyřadilo a poskytlo na jejich základě dotace v celkové výši 315,8 mil. Kč.
- Ve 14 případech nebyl v dokumentaci akcí doložen okamžik předložení žádosti o poskytnutí dotace. MŠMT popsáný a doložený systém evidování žádostí o dotace nelze považovat za průkazný. MŠMT na tyto akce poskytlo dotace v celkové výši 99,6 mil. Kč.
- Složky vybraného vzorku akcí ve 30 případech neobsahovaly povinné doklady k žádostem, příp. je obsahovaly v nesprávné formě, příp. byly tyto doklady doloženy až po termínu určeném pro předkládání žádostí o dotace. MŠMT tyto žádosti nevyřadilo a poskytlo na jejich základě dotace v celkové výši 481,8 mil. Kč.

MŠMT poskytlo dotace žadatelům, kteří nesplňovali předpoklady pro zařazení do Programu 133510. MŠMT stanovilo v zásadách Programu 133510 podmínky podpory, a přesto následně poskytovalo dotace žadatelům, kteří je nesplňovali. Nedodržení podmínek se týkalo těchto oblastí:

Vztahy k předmětným nemovitostem

MŠMT poskytlo dotace v celkové výši 26,6 mil. Kč na dvě akce, přestože žadatelé nebyli vlastníky pozemků, na kterých měly být realizovány nové stavby – tento postup byl v rozporu se zásadami Programu 133510.

MŠMT poskytlo dotaci ve výši 9,0 mil. Kč, aniž by žadatel doložil, že je oprávněn všechny pozemky související s projektem dlouhodobě využívat.

MŠMT v rozporu se zásadami Programu 133510 poskytlo dotace v celkové výši 18,3 mil. Kč na dvě akce, jejichž cílem byla rekonstrukce objektu, na který bylo vázáno zástavní právo.

Nevyrovnané závazky se státním rozpočtem

MŠMT v rozporu se zásadami Programu 133510 poskytlo dotace v celkové výši 15,0 mil. Kč na tři akce, přestože žadatelé měli v době podání žádosti nevyrovnané závazky se státním rozpočtem.

MŠMT poskytlo dotaci na akce, jejichž účel byl v rozporu s cíli Programu 133510. Program 133510 je určen na financování investic do sportovních zařízení a sportovišť. MŠMT v rámci tohoto programu mj. poskytlo:

- dotaci ve výši 1,3 mil. Kč na projekt, který spočíval v pořízení informační a reprodukční techniky, zejména počítačů a kopírek;

- dotace v celkové výši 6,0 mil. Kč na dvě akce, jejichž předmětem byly investice do vzduchotechniky v budově sídla organizace, která není sportovním zařízením;
- část dotace ve výši 0,3 mil. Kč, za kterou byl pořízen osobní automobil určený pro potřeby zastřešující organizace, nikoliv pro provozování sportu.

Účelem výše uvedených projektů nebylo financování investic do sportovních zařízení a sportovišť. MŠMT schválením dotací na podporu těchto projektů neplnilo věcně ani formálně cíle Programu 133510.

MŠMT poskytlo dotace odpovídající vyššímu podílu spolufinancování ze státního rozpočtu, než umožňovala pravidla Programu 133510. MŠMT stanovilo v zásadách Programu 133510 maximálně možný podíl financování z prostředků státního rozpočtu pro jednotlivé kategorie projektů. V některých případech schvalovalo výjimky. Na podporu tří akcí poskytlo dotace v celkové výši 58,5 mil. Kč, což činilo vždy 100 % celkových nákladů projektů, přestože dle zásad Programu 133510 mohly získat nejvýše 70 %. Výjimka z dofinancování byla schválena pouze u jedné z nich, a to až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace.

MŠMT vytvářelo pro příjemce nerovné podmínky, když akceptovalo nedodržení závazných podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta. MŠMT v rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovilo příjemcům jako jeden z hlavních závazných parametrů termín pro ukončení realizace akce, a to jako maximální. Zároveň pro překročení této lhůty nastavilo toleranci 30 dní. Termínem dokončení akce se dle závazných podmínek v případě stavby, na kterou bylo vydáno stavební povolení, rozumí datum vydání kolaudačního souhlasu. V případě pěti akcí, jimž bylo poskytnuto celkem 72,8 mil. Kč, bylo kolaudační rozhodnutí vydáno po termínu stanoveném v rozhodnutí o poskytnutí dotace, u jedné z akcí až více než dva měsíce po uplynutí této lhůty. MŠMT přesto vydalo závěrečné vyhodnocení akcí bez připomínek s tím, že termíny byly dodrženy, popř. že MŠMT za věcné dokončení považuje okamžik předání a datum kolaudace je chápáno pouze evidenčně.

MŠMT provádělo kontrolu podle zákona o finanční kontrole nedostatečně.

MŠMT vydávalo rozhodnutí o poskytnutí dotace z Programu 133510 před provedením předběžné řídicí kontroly správcem rozpočtu¹⁵.

Na kontrolovaném vzorku 35 akcí bylo v 8 případech zjištěno, že přes nedostatky akcí zřejmé z předložených spisů ukončilo MŠMT závěrečné vyhodnocení bez připomínek.

4. Kontrola MŠMT u příjemců

Kontrolu MŠMT provádělo pouze na základě písemných dokladů při administraci jednotlivých akcí. Kontrolu u příjemce provedlo v letech 2013–2015 pouze u dvou akcí Programu 133510 (jedna akce byla realizována v roce 2011, druhá v roce 2012), na které bylo vyplaceno celkem 7,6 mil. Kč. Jednalo se o jednoho příjemce, prostřednictvím něhož byly prostředky poskytnuty sedmadvaceti organizacím. MŠMT provedlo kontrolu na místě u osmi z nich. Ty získaly celkem 2,4 mil. Kč. V letech 2013–2015 nebyla zkontrolována žádná akce z let 2013 a 2014.

¹⁵ Ustanovení § 26 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), § 10 vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Rozsah kontroly, kterou provádělo MŠMT u příjemců, považuje NKÚ vzhledem k objemu prostředků státního rozpočtu ročně vynakládaných prostřednictvím Programu 133510 za nedostatečný.

5. Skutečnosti zjištěné na vybraném vzorku akcí u příjemců dotací

Kontrola byla provedena u 19 příjemců dotací, kterým byly v letech 2013–2015 poskytnuty prostředky z Programu 133510 na realizaci vybraných 35 akcí. Na vybraném vzorku akcí bylo v některých případech zjištěno, že se příjemci dotací dopustili porušení ustanovení závazných podmínek, které byly součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Příjemci nepostupovali při výběru dodavatele podle zákona o veřejných zakázkách.

- V jednom případě příjemce dotace ve výši 10 mil. Kč nepostupoval při výběru zhotovitele díla způsobem stanoveným pro veřejného zadavatele podle zákona o veřejných zakázkách, jak mu bylo určeno závaznými podmínkami. V souvislosti s tím se tak dopustil řady porušení tohoto zákona. V rámci zadávacího řízení mj. nepostupoval v souladu se zásadou rovného zacházení, když jeho hodnoticí komise nevyřadila nabídku, kde naceněný výkaz výměr neobsahoval některé položky¹⁶, přičemž tato nabídka se následně stala vítěznou. Příjemce dotace dodatkem ke smlouvě také umožnil podstatnou změnu předmětu smlouvy, resp. doplnil položkový rozpočet a změnil jednotkové ceny některých položek¹⁷.
- Příjemce dvou dotací v celkové výši téměř 18,3 mil. Kč nepoužil pro zadání veřejné zakázky na stavební práce správný druh zadávacího řízení¹⁸. Zakázku neoprávněně rozdělil na dvě, u kterých použil zjednodušené podlimitní řízení, ačkoliv obě akce spolu úzce souvisely, jednalo se o plnění stejného druhu, které mělo být zadáno jako zakázka jedna. Součet předpokládaných hodnot veřejných zakázek přesáhl zákonem stanovený limit 10 mil. Kč pro použití zjednodušeného podlimitního řízení.
- NKÚ zjistil pochybení při zadávání veřejných zakázek i u dalších sedmi příjemců dotací.

Příjemci nesplnili termín ukončení realizace¹⁹ a propláceli práce před jejich provedením.

- Příjemci dotace ve výši 35 mil. Kč byl vydán kolaudační souhlas s užíváním stavby, jejíž realizace byla předmětem podpory, 72 dnů, resp. 42 dnů při započtení tolerance, po maximálním termínu ukončení realizace stanoveném v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Faktury za provedené práce byly propláceny, přestože práce nebyly ke dni jejich proplacení provedeny v plném rozsahu. Projekt nebyl úplně realizován ani ke dni fyzické kontroly NKÚ, tj. téměř po roce od deklarovaného ukončení realizace a proplacení všech faktur z dotace. Příjemce v tomto případě navíc porušil závazné podmínky i tím, že neuchoval stavební deník, který by umožnil řádné provedení kontroly.
- Nedodržení termínu bylo zjištěno i u dalších čtyř akcí s celkovou dotací ve výši 37,8 mil. Kč realizovaných třemi příjemci, kterým byly vydány kolaudační souhlasy s užíváním staveb, jejichž realizace byla předmětem podpory, 31 až 55 dnů, resp. 1 den až 25 dnů při započtení tolerance, po termínu ukončení realizace stanoveném v rozhodnutí o poskytnutí dotace.

¹⁶ Ustanovení § 6 zákona č. 137/2006 Sb.

¹⁷ Ustanovení § 82 odst. 7 zákona č. 137/2006 Sb.

¹⁸ Ustanovení § 21 zákona č. 137/2006 Sb.

¹⁹ Dle závazných podmínek, které jsou součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace, se „... termínem dokončení akce, na kterou bylo vydáno stavební povolení, rozumí datum kolaudačního souhlasu...“

- Příjemce dotace ve výši 9 mil. Kč proplatil faktury za provedení prací, které nebyly v době proplacení dokončeny nebo nebyly provedeny vůbec.

Ve všech uvedených případech, kdy byl vydán kolaudační souhlas po termínu pro ukončení realizace akce, vydalo MŠMT závěrečné vyhodnocení akce s tím, že termín pro dokončení považuje za splněný (viz kapitola III.4. tohoto kontrolního závěru).

Příjemce nesplnil závazný technický parametr.

Příjemce dotace ve výši 9 mil. Kč nedodržel závaznou hodnotu parametru „zpevněná plocha zámkové dlažby“, přesto v podkladech pro závěrečné vyhodnocení akce uvedl, že tento parametr byl splněn.

Příjemce nesplnil povinné dofinancování z vlastních zdrojů.

Příjemce dotace ve výši 0,8 mil. Kč nedodržel závaznou hodnotu parametru „vlastní zdroje účastníka programu“; akci měl spolufinancovat částkou 269 tis. Kč, avšak ve skutečnosti do projektu vložil jen 84 tis. Kč.

Příjemce převáděl finanční prostředky na jiný účet.

Příjemce dotací převáděl z projektových účtů tří kontrolovaných akcí finanční prostředky určené na úhradu DPH na jiný vlastní účet, což závazné podmínky pro čerpání dotace neumožňovaly. Dále příjemce dotací ve finančním vypořádání všech tří akcí uvedl, že dotace k 31. 12. 2014 vyčerpal, přestože dotace v daném roce, tj. 2014, v plné výši nevyčerpal a jejich část určenou na úhradu DPH z faktur proplacených v prosinci 2014 zadržel a použil až v roce následujícím. Příjemce tímto postupem porušil vyhlášku, kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem²⁰.

Příjemce poskytl zálohu z dotace.

Příjemce dotace ve výši 10 mil. Kč poskytl zhotoviteli zálohu ve výši 1 mil. Kč, přestože to závazné podmínky pro čerpání dotace výslovně zakazovaly.

U šesti příjemců vyhodnotil NKÚ zjištěné nedostatky jako porušení rozpočtové kázně²¹ a předal oznámení příslušnému správci daně.

²⁰ Ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

²¹ Ustanovení § 44 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.